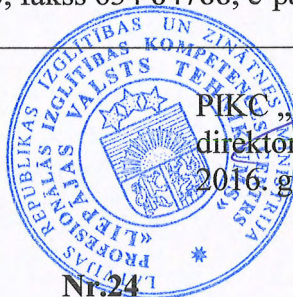

Latvijas Republikas
Izglītības un zinātnes ministrija
PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS KOMPETENCES CENTRS
„LIEPĀJAS VALSTS TEHNIKUMS”
Reģ. Nr. 3034002848
Ventpils ielā 51, Liepājā, LV-3405
Tālr. 634 41110, fakss 634 84788, e-pasts: lvt@lvt.lv

APSTIPRINU
PIKC „Liepājas Valsts tehnikums”
direktors A. Ruperts
2016. gada 1. septembrī

Nr.24

DARBA AIZSARDZĪBAS INSTRUKCIJA DARBAM AR KASES APARĀTU
(Izstrādāta pamatojoties uz Darba aizsardzības likuma 14.pantu un MK 10.08.2010 noteikumiem Nr.749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”).

1. Vispārējās darba aizsardzības prasības

- 1.1. Patstāvīgi darbu drīkst veikt personas, kurām veikta medicīniskā veselības pārbaude pirms stāšanās darbā, ievadinstruktāža, sākotnējā instruktāža darba vietā un drošu darba veikšanas paņēmieni apmācība.
- 1.2. Vienu reizi 12 mēnešos strādājošiem jāiziet atkārtota instruktāža. Personas, kas nav instruētas un apmācītas, patstāvīgi darbu veikt nedrīkst. Ja strādājošie neievēro darba aizsardzības noteikumus, viņiem jāiziet atkārtota instruktāža.
- 1.3. Strādājošā pienākumi:
 - 1.3.1. veikt tikai to darbu, kuram viņš ticis apmācīts un izgājis darba aizsardzības instruktāžu;
 - 1.3.2. ievērot iekšējās darba kārtības noteikumus;
 - 1.3.3. zināt ekspluatācijas prasības darba aprīkojumam (kases aparāta) un darba vietas iekārtojumam;
 - 1.3.4. zināt un ievērot darba laika un atpūtas režīmu (reglamentētie pārtraukumi) atkarībā no darba ilguma un slodzes lieluma;
 - 1.3.5. zināt un lietot vingrinājumus fiziskā un garīgā noguruma samazināšanai, vingrinājumus acīm;
 - 1.3.6. ievērot tīrību un kārtību darba telpās;
 - 1.3.7. zināt pirmās palīdzības sniegšanas paņēmienus nelaiemes gadījumā cietušajam.
- 1.4. Prasības darba vietas iekārtošanai un darba ar kases aparātu veikšanai:
 - 1.4.1. lietot tikai tādus kases aparātus, kuriem pievienota ražotāja vai izplatītāja sagatavota instrukcija par drošu ekspluatāciju un kuri ir atbilstošā darba kārtībā;
 - 1.4.2. kases aparātam (divi displeji, printera nodalījums ar čekiem un kontroles lentu, darba režīmu pārslēdzējs, tastatūra) jābūt stingri nostiprinātam uz naudas nodalījuma, veidojot vienotu sistēmu;

- 1.4.3. kases aparātu drīkst pieslēgt tikai vienfāzes maiņstrāvas 220 V sprieguma elektrotīklam ar 5 A drošinātāju. Aparātu nedrīkst pieslēgt pārslogotiem tīkliem, novietot to tuvu speciālo elektromagnētisko lauku ierīcēm (vismaz 3 m), kā arī apsildes ierīcēm. Kontaktslēdzim jābūt iezemētam;
- 1.4.4. darbs ar kases aparātu organizējams un darba vieta iekārtojama, ņemot vērā visus darba vides riska faktoros un ergonomikas prasības. Iekārtojot darba vietas, jāņem vērā šādi ieteikumi:
- 1.4.4.1. acīm jābūt vismaz 70 cm attālumā no aparāta demonstrējošā ekrāna;
- 1.4.4.2. aparāta novietošanai domātā darba galda optimālais augstums no 680 mm līdz 760 mm;
- 1.4.4.3. aparāta novietošanai domātā darba galda virsmai jābūt matētai, ar zemu atstarošanas koeficientu, pietiekami lielai, lai varētu ērti novietot kases aparātu un citas izmantojamās ierīces un materiālus;
- 1.4.5. Apgaismojums darba vietā pielāgojams dažādām vajadzībām (darbam ar aparātu un tā apkopei). Lai apgaismojums būtu mērens, labāk nodrošināt jauktu apgaismojumu (dienasgaismu un mākslīgo apgaismojumu). Vēlams, lai dienasgaismas avots atrastos sānos ;
- 1.4.6. kases aparāta lietotāja drošības garantēšanai darba vietā iekārtojama signalizācijas poga. Ja nepieciešams, nospiežot signalizācijas pogu, ārkārtas situācijā var izsaukt apsardzi vai ieslēgt signalizāciju.
- 1.5. Ugunsdrošības pasākumi:
- 1.5.1. smēķēt tikai īpaši norādītās vietās;
- 1.5.2. zināt un ievērot ugunsdrošības prasības;
- 1.5.3. nodrošināt brīvu pieeju ugunsdzēsamajiem līdzekļiem.
- 1.6. Elektrodrošības prasības:
- 1.6.1. elektroierīcēm un visām metāla, daļām, kuras var nokļūt zem sprieguma, jābūt droši izolētām un iezemētām;
- 1.6.2. zināt un ievērot elektrodrošības prasības.
- 1.7. Darba higiēnas prasības darba vietai:
- 1.7.1. gaisa temperatūrai jābūt diapazonā no 16 līdz 23° C aukstajā gadalaikā, no 16 līdz 27° C siltajā laikā;
- 1.7.2. relatīvajam mitrumam jābūt diapazonā no 30 līdz 70 %;
- 1.7.3. gaisa kustības ātrums nedrīkst pārsniegt 0,4 m/s;
- 1.7.4. darba vietas -apgaismojumam jābūt ne mazākam par 500 lx; gaismekļa konstrukcijai jāpasargā, acis no spuldzes apžilbinošās, ietekmes.
- 1.8. Darbinieks ir tiesīgs, atteikties veikt darbu, vai pārtraukt to, ja darba devējs nav - nodrošinājis nekaitīgus un drošus apstākļus, vai darba veikšana var radīt risku nodarbinātā vai citu personu drošībai un veselībai. Ja darbinieks neatbilst nodarbinātā profesionālajai sagatavotībai vai darba devēja sniegtajai instruktāžai darba aizsardzības jomā.

2. Bīstamie un kaitīgie darba vides faktori

- 2.1. Ergonomikas prasībām neatbilstoši iekārtotas darba vietas.
- 2.2. Neatbilstošs mikroklimats (paaugstināta vai pazemināta gaisa temperatūra, palielināts mitrums, ventilācijas trūkums).
- 2.3. Statiska piespiedu darba poza sēžot vai stāvot
- 2.4. Traumatisma risks (elektrotraumas risks, pakļūšanas risks, u.c.).
- 2.5. Nepietiekams apgaismojums.
- 2.6. Psiholoģiskie riska faktori – saspringts darba laiks, koncentrēšanās, materiālā atbildība.